Әл-Фараби атындағы Қазақ Ұлттық университеті
Тарих факультеті
Дүниежүзі, тарихнама және деректану кафедрасы

«Жоғары мектепте дүниежүзі тарихын оқыту әдістемесі» пәні бойынша қорытындылаушы емтихан бағдарламасы

Мамандықтар: «7М01601-Тарих»

Оқу түрі: күндізгі, 5 кредит, 1-курс

Алматы

2024

Бағдарламаны «7М01601-Тарих» мамандығының жұмыстық оқу жоспары мен білімдік бағдарламаның пәндер каталогы негізінде жасаған т.ғ.д., профессор Т.Ә. Төлебаев

Дүниежүзі, тарихнама және деректану кафедрасы мәжілісінде қаралған және ұсынылған

«___» _______________________ 2024ж. Хаттама №

Кафедра меңгерушісі Р.С. Мырзабекова

Факультеттің ғылыми кеңесінде ұсынылды

«___» _______________________ 2024ж. Хаттама №

Ғалым хатшы Н.А. Тасилова

Қорытындылаушы емтиханның өтілу түрі – жазбаша дәстүрлі

Қорытындылаушы емтихан бағдарламасы

Кіріспе.

Тарихи білім берудің кәзіргі жағдайы және тарих мамандығы туралы

ҚР-да ЖОО-да тарихшыларды даярлаудың кәзіргі жағдайы. Европа елдеріндегі ЖОО-да тарихи білім беру мәселелері. Азия елдеріндегі ЖОО-да тарихи білім беру. АҚШ-тағы тарихшыларды даярлау мәселелері. Біздің елде ЖОО-да тарих мамандығы бойынша білім беру жүйесін жетілдіру туралы не ойлайсыздар? Қазіргі тарихшы мамандар қандай болуы керек?

Модульді-рейтингтік білім беру технологиясы

Модульдік білім берудің ерекшеліктері. Модульдік білім беру принциптері. Модульдік бағдарлараларды жасау әдістемесі. Модульдік білім беруді ұйымдастыру үшін қажетті жағдайлар және модульдердің мазмұнын құру. Білім берудің модульдік-рейтингтік технологиясы. Білім берудің кредиттік-модульдік технологиясы

Лекция-ЖОО-да тарихты оқыту әдісі

Лекция ұғымы, оның ерекшеліктері. Лекцияны дайындауға қойылатын талаптар. Проблемалық-рефлексті лекция: мәні, маңызы және ерекшеліктері. ЖОО-да ДЖТ бойынша лекция оқудың әдістемелік талаптары

Лекцияларда оқытуды ұйымдастырудың дәстүрлі емес әдістерінің ерекшеліктері: әрбір әдіс бойынша лекция оқу

Проблемалық лекция ұғымы. Жоспарланған қателіктер мен лекция оқу . Бинарлық лекция. Лекция-конференция. Лекция-консультация. Визуалды лекция

ЖОО-дағы лекцияның негізгі түрлерін айқындау және сол негізде лекция оқу

Кіріспе лекция. Ақпараттық лекция. Шолу лекциясы. Қорытынды лекция

Студенттердің өзіндік жұмысын дайындау әдістері

Аудиториядағы сабақтарға алдын ала дайындық: А) лекцияға, Ә) семинарға, Б) коллоквиумға, В) бақылау жұмысына, г) Зачетқа, д) емтиханға

Аудиториядан тыс өзіндік жұмыстарды дайындау әдістемелері: А) реферат жазу, Ә) Эссе жазу, Б) баяндама дайындау

Семинар сабақтарына дайындалу және өткізу әдістемелері туралы. Нақты мысалдар арқылы сипаттау

Дәстүрлі семинар сабақтары. Пікірталас сабағы. Дебат сабағы. Семинар-тренинг. Семинар сабағында интерактивті тақтаны пайдалану жолдары

Курстық және диплом жұмыстарын жазу туралы әркімнің өз тәжірибесін баяндауы және студенттердің зерттеу жұмыстарын жетілдіру жолдары туралы ұсыныстары

Студенттердің білімі мен біліктілігін бағалау: бүгінгі жүйе, оның ерекшеліктері, жетілдіру жолдары.

Студенттердің білімін тексерудің түрлері мен әдістері. Білімді рейтингтік бағалауға сипаттама беріңіз. ЖОО-да студенттердің білімін таксеру мен бағалаудың кезеңдерін айқындаңыз. Студенттердің білімі мен біліктілігін бағалау: бүгінгі жүйе, оның ерекшеліктері, жетілдіру жолдары: өз ойларыңыз бен ұсыныстарыңыз

Макротеориялар мен методологиялық бағыттар негізінде тарихи ойлау мен теорияларды қалыптастыру жолдары

Структурализм мен модернизм макротеориялары және олардың тарихи ойлаудағы орны. Эволюционизмнің тарихи ой мен теорияларды қалыптастырудағы орны. Позитивизм және тарихи ойдың дамуы. Функционализмн және тарих ғылымы. Диффузионизмнің тарихи ойдың дамуындағы орны. Этнометодология және тарих ғылымы. Феноменологияның тарихи ой мен торияның қалыптасуындағы орны

ДТ пәнінің нақты тақырыптары негізінде оқытудың мазмұны, әдістері мен құралдары және оларды пайдалану жолдарын көрсету. Интерактивті тақтаны пайдалана отырып ДТ–ның бір тақырыбы бойынша сабақ өткізу әдістері

Пайдаланатын әдебиеттер тізімі

Негізгі

1. Қазақстан Республикасында тарихи сана қалыптасуының тұжырымдамасы. А., «Қазақстан», 1995. 10-б.
2. Әбдікерова, Г.О. Жоғары білім беру жүйесі: мәселелер мен перспективалар [Мәтін] : монография / Г. О. Әбдікерова, Ә. Т. Омарова, С. М. Дүйсенова, 2017.- 119 б.
3. Мынбаева А.К., Садвакасова З.М. Инновациялық оқыту әдістері, немесе оқытуды қызықтыұйымдастыру: Оқу құралы.– Алматы:ДОИВА, 2009.-344 б.
4. Бөрібекова,Ф. Қазіргі заманғы педагогикалық технология лар [Текст] : оқулық /Фарзана Бөрібекова, 2014. - 359, [1] б.
5. Бессольнов А.Б. Педагогика и психология высшей школы: учеб.-методич. пособие / А.Б. Бессольнов; М-во трансп. и коммуникаций Респ. Беларусь, Белорус. гос. ун-т трансп. – Гомель: БелГУТ, 2019. – 139 с.
6. Методика преподавания в высшей школе: учебно-практич. пособие / В.И. Блинов, В.Г. Виненко, И.С. Сергеев. – М., 2014.
7. Педагогика и психология высшей школы: учебное пособие / Ф.В. Шарипов. – М., 2012.
8. Суслов, А.Ю. Инновационные методы преподавания истории в современном вузе / А.Ю. Суслов, М.В. Салимгареев, Ш.С. Хамматов // Образование и наука. 2017. Т. 19. №9. С. 70–85. DOI 10.17853/1994-5639-2017-9-70- 85. EDN ZULSVJ
9. Студеникин, М.Т. Современные технологии преподавания истории в школе / М.Т. Студеникин. М.: Владос, 2007. 79 с. EDN QVMNFR
10. Сорокопуд Ю.В. Педагогика высшей школы: учебное пособие. – Ростов, 2011.
11. Репина Л.П., Зверева В.В., Парамонова М.Ю. Тарихи білім тарихы. А,. 2016
12. Шоган, В.В. Методика обучения истории. Художественные образы на уроках истории / В.В. Шоган, Е.В. Сторожакова. М.: Юрайт, 2
13. Адалова, З.Д. Некоторые аспекты инновационных подходов к преподаванию истории в вузе / З.Д. Адалова, М.М. Абдулвагабов // Актуальные исследования. 2021. №48 (75). Ч. 2. С. 42–45
14. Короткова, М.В. Современные дискуссии о развитии методики обучения истории в условиях информатизации учебного процесса / М.В. Короткова // Наука и школа. 2022. №3. С. 71–78. DOI 10.31862/1819-463X-2022-3-71-78. EDN LLNSAS

Қосымша

15. Медушевская О. М. Теория и методология когнитивной истории /О. М. Медушевская. — М., 2008
16. Ювал Ноаһ Харари. Sapiens.Адамзаттың қысқаша тарихы. Алматы, 2018.-368 б.
17. Зубрилина, А.Ю. Преподавание исторических дисциплин в высшей школе / А.Ю. Зубрилина // Концепт. 2017. № S8. С. 6–10. URL: http://e-koncept.ru/2017/470099.htm
18. Методика обучения истории / под ред. В.В. Барабанова, Н.Н. Лазуковой. – М.: Академия, 2014. – 428 с.
19. Шоган, В.В. Методика преподавания истории в школе: новая технология личностно-ориентированного исторического образования / В.В. Шоган. Ростов н/Д.: Феникс, 2007. 475 с. EDN QVURHX
20. Шоган, В.В. Методика преподавания истории в школе: учебное пособие для вузов / В.В. Шоган, Е.В. Сторожакова. 2-е изд., перераб. и доп. М.: Юрайт, 2024. 433 с.
21. Джордж Ритцер, Джеффри Степницки. Әлеуметтану теориясы. А., 2017

«Жоғары мектепте дүниежүзі тарихын оқыту әдістемесі» пәні бойынша қорытынды емтиханды бағалау рубрикаторы

СТАНДАРТТЫ ЕМТИХАН: жазбаша ОФЛАЙН

Критерий/ балл	ДЕСКРИПТОРЛАР				
	«Өте жақсы»	«Жақсы»	«Қанағаттанарлық»	«Қанағаттанарлықсыз»	
	90-100 % (27-30 балл)	70-89 % (21-26 балл)	50–69% (15-20 балл)	25–49% (8-14 балл)	90-100 % (27-30 балл)

1-сұрақ Курстың теориясы мен тұжырымдамасын білу және түсіну 30 балл	Сұрақтарға қажет жерде мысалдар келтіре отырып толық жауаптар берілген; Жауаптар сауатты ғылыми тілде баяндалған, барлық терминдер мен ұғымдар дұрыс қолданылған және дұрыс ашылған.	Сұрақтарға тұтастай дұрыс жауаптар берілді, бірақ принципті емес жеке дәлсіздіктер жіберілген. Курстың барлық бірдей терминдері дұрыс қолданылмайды, жеке қате мәлімдемелер және презентацияда грамматикалық / стилистикалық қателіктері бар. Жауаптар мысалдармен дұрыс көрсетілмеген.	Сұрақтарға жауаптар үзік-үзік түрде, дұрыс тұжырымдар мен қате тұжырымдар аралас. Тақырыпты толық ашу үшін курстың қажетті мазмұндық блоктары қамтылмайды. Студент жалпы оқу курсының тақырыбына назар аударады, бірақ нақты мәселелерді ашуда қиындықтарға тап болады.	Жауаптар сұрақтардың мазмұнына сәйкес келмейді. Оқу курсы үшін сұрақтардағы негізгі ұғымдар қате түсіндіріледі.	Сұрақтарға жауаптар жоқ; студент оқу материалының көп немесе маңызды бөлігін білмейді немесе түсінбейді. Қорытынды бақылау жүргізу ережелері бұзылған жағдайда.
2-сұрақ Курстың теориясы мен тұжырымдамасын	Курстың технологиясы мен методологиясы білім алушыларды даярлау бағытының	Курстың әдіснамасы мен студенттің алған білімі әлсіз интеграцияланған және емтихан билетінде	Курстың құралдары үстірт қолданылады, мазмұны аз, жауапта нақты емес, презентация логикасы бұзылған, ұсынылған	Пәннің маңызды бөлігін дұрыс қолданбайды, студент өз бетінше түзете алмайтын елеулі нақты қателіктер	Тапсырманы шешу және курсты түсіндіру үшін білімді қолдана алмау; жауап беру кезінде (бір сұраққа) 3-4-тен астам өрескел

білу және түсіну таңдалған әдістеме мен технологияны нақты қолданбалы тапсырмаларға қолдану 30 балл	ерекшелігін ескере отырып, терең мағынада қолданылады; ғылыми ұғымдар қойылған тапсырмаға еркін қолданылады, содан кейін негізгі проблеманы логикалық және дәлелді түрде ашады;	ұсынылған нақты практикалық тапсырмаларды шешуге бейімделген. Білім алушы жауаптары әлсіз құрылымдалған, жауапта маңызды емес нақты қателер бар, оларды өздігінен түзете алады;	материалдың мағынасы жоқ, пәнаралық байланыстар туралы түсінік жоқ.	жібереді, емтихан мазмұны бойынша қосымша сұрақтардың көпшілігіне білім алушыға жауап беру қиынға соғады немесе дұрыс жауап бермейді.	қателіктер жібереді, оны тіпті мұғалімнің көмегімен түзете алмайды; материалды толық игермеген. Қорытынды бақылау жүргізу қағидаларын бұзу.

3-сұрақ Таңдалған әдістеменің ұсынылған практикалық тапсырмаға қолданылуын бағалау және талдау, нәтижені негіздеу 40 балл	Белгілі бір тақырып бойынша әдістер мен технологияларды интеграциялау, негіздеу және талдау, жауапты құрылымдау, емтихан билеті мәселесі бойынша қолданыстағы теориялардың, ғылыми мектептердің, бағыттардың 5 ережесін талдау қабілетінің болуы, жауаптар мысалдармен және көрнекі материалдармен, оның ішінде білім алушының өз тәжірибе	Курстың әдістері мен технологияларын қолдануды интеграциялау және талдау, білімді жаңғырту кезінде елеусіз қателіктер жібере отырып, ғылыми ұғымдарды қолдану арқылы өз ойларын бекіту үшін көрнекі материалдарды қолдану; емтихан билеті сұрақтары бойынша қолданыстағы теориялардың, ғылыми мектептердің, бағыттардың 3-4 ережелерін талдау.	Курстың заңдылықтары мен принциптерінің үстіртін негіздемесі, оқу бағдарламасына сәйкес материалдың негізгі көлемін және жетекші сұрақтардың талабымен әлсіз қолдану; оны өз бетінше орындауда қиындықтар туындауы.	Курстың әдістері мен технологияларын қолданудың негізділігі мен талдауының болмауы, репродуктивті сипаттағы сұрақтарға жауап беру кезінде қиындықтың көрінісі.	Мысалдар келтірген кезде курс әдістерін қолдану қабілетінің болмауы; Қорытынды бақылау жүргізу қағидаларын бұзу.

	сінен суреттеледі; диалог жүргізу және ғылыми пікірталасқа түсу қабілетін көрсетеді.				

Емтихан нәтижелерін бағалау критерилері

Студенттердің емтихан білімін бағалау критерилері:

«**Өте жақсы**» - мәселе толық баяндалған және сипаттау барысында: берілген сұрақтарға жан-жақты сипаттама берген; басты тұжырымдар мен қорытындылан айқындалған; оларға кешенді түрде талдау жасалған; мәселе көлемінде бірнеше еңбек пайдаланылған; студент өз көзқарастарын білдіре отырып, ұсыныстар жасаған.

«Жақсы» - мәселенің негізгі мазмұны ашылған, сұрақтарға жүйелі талдау жасалған, басты ерекшеліктерді айқындай алған. Бірақ өз көзқарастары мен ұсыныстары нақты және айқын емес, салыстырмалы талдау аз, қорытындылаушы пікірлері жалпылама жасалған.

«**Қанағаттанарлық**» - жауаптар жүйесіз, үстірт, негізінен оқу құралы көлемінде жазылған. Басты мәселелерге талдау жасалмаған, өз көзқарастары мен ұсыныстары жазылмаған, бағдарламалық материал 50 пайыздан төмен

игерілген, қателіктер де кездеседі, маңызы мен ерекшеліктері дұрыс көрсетілмеген.

«**Қанағаттанарлықсыз**» - жазылған жауап тақырыпқа тікелей қатысты емес, немесе басқа мәселеге арналған, бағдарламада көрсетілгендей мәселенің мәні мен мазмұны ашылмаған, жауаптарында қателер орын алған.